THESIUM CHIRIATRICARUM

Sylloge VII. & Ultima,

DE

VESICATORIIS,

Quam,

DEO Duce & Auſpice,

PRÆSIDE

DN. GEORG BALTHASARE METZGERO,
Med. D ac P. P.

defendere conabitur

JOH-JACOBUS Schmidlin/Synadelfingenſis.

Ad diem 9. April.

Horis locoque ſolitis.

ANNO

M. DC. LXXIX.

Tubingæ,

Literis Kernerianis.

Quadrigæ

Virorum de Eccleſia Chriſti meritiſſimorum, plurimùm Reverendis & Præclariſſimis,

DN. MATTHIÆ HAFENREFFERO, Megalo-Bot-warienſium,
DN. DAVIDI HAFENREFFERO, Serrisheimenſium,
DN. M. ZACHARIÆ MARTINIO, Enſingenſium,
DN. M. JOH. CUNRADO ROESLERO, Dizingenſium,
Paſtoribus Vigilantiſſimis, Meritiſſimis.

Vt &

VIRO

Prudentiâ, Experientiâ & Integritate Maximè conſpicuo

DN. JOH. LEONHARDO NOLLIO, Inclytæ Reipubl. Stutgard. Senatori Meritiſſimo, Dexterrimo.

DNN. Fautoribus, Cognatis atque Affini omni honoris & amoris cultu ætatèm devenerandis
Primitias haſce Medicas
In
Submiſsi ac Devoti animi teſtimonium,
Debitæ gratitudinis ſymbolum,
&
Perpetuæ obſervantiæ monimentum,

Dicat, Offert, Conſecrat

Cultor obſervantiſſimus

Joh. Jacobus Schmidlin/ Reſpondens.

Σὺν Θεῷ.

THESIS I.

EVacuantium Chirurgicorum agmen claudunt in præſens *φάρμακα ἀφελκύσμενα*, *Veſicantia*, *Veſicatoria* Medicamenta, vetus Medicinæ præſidium, *Hieronymô Mercuriali* teſte *l. 5. de febr. c. ult. de peſte c. 26.* idemque *Octavianus Roborettus de veſic. in febb.* argumentum contrà *Hieron. Cardanum de ſpir. difficult.* acriter defendit. Ipſe hæc *Galenus* dentes dolentibus ad brachium à Veteribus adpoſita *5. de compos. medic. ſec. loc. c. 9. num. 16.* podagricis & arthriticis *Eraſiſtrato* uſualia *l. c l. 10. c. 3. num. ult* annotavit. His colicum *Al. Trallian l. 10. c. 1.* alii alios dolores ſedarunt, ut pluribus circa *Vſum* conſtabit. Eâdem, quâ fonticuli, fortunâ veriſimiliter per naturam monſtrata ſunt, nomenque hoc ſuum effectui, ulcuſculis ſ. veſiculis, ad horum applicationem in ſummâ cute ſurgentibus, debent. Amuletorum nomine antiquitùs nonnullis veniebant *5. de compos. pharm. ſec. loc. c. 9. n. 16.* *Dioſcorides* ἐκδόρια διὰ κανθαρίδων vocat *3. mat. med. 59.* quòd his, & quidem conſuetiſſimè cantharidum in ſpecie ope, partes, ubi apponuntur, cuticulâ ſuâ exuuntur & quaſi excoriantur. Sunt, qui cum ſinapiſmis & phœnigmis confundunt, eôdemq; cum his nomine & locô digna cenſent; indeq; dubio procul diſtinctio *Herculis Saxoniæ de phœnigm.* inter non exulcerantia & exulcerantia nata fuit. Mitiora verò illa in viribus eſſe utplurimùm, & primi quaſi gradûs ad veſicandum, res ipſa probat; non rarò tamen & hæc exulcerationi ſufficiunt,

modò ſufficientem in parte moram agant, ut illa fortiora rubificantia ſubinde fiunt, ſi debitum ante tempus auferantur.

II. Sunt *inſtrumenta Medica, quæ corporis ſuperficiei adplicita causticâ, quâ gaudent, vi cuticulam in veſiculas elevant, & quicquid ſubtus latet, aut huc vocari poteſt peccaminoſi humoris, intra has colligunt ruptisque veſicis exantlant, in variorum morborum præſervationem & curationem.*

III. Nimis ergò rigidus, imò iniquiſſimus, ut aliorum præſidiorum Chirurgicorum, ita & Veſicantium cenſor eſt *Iohan. Baptiſta Helmontius*, dum cruoris hæc inſontis & virium fures, ſtulta ſubſidia circa corporis ſuperficiem, ubi centralia laborant, & obſeſſa ſunt, vocat, ſummè noxia & à ſpiritu nequam Moloch excogitata credit *de febr. c. 7.* Cui & ſimilis furfuris pluribus *Gu. Rolfinccius* abunde ſatisfecit *de febr. c. 129.* Nec ſatis hæc *Philippo Grünlingio* innotuiſſe videntur, qui memoriæ, præſertim pòſt aures rejecta, inſidiari, hancque debilitare ſcribit *c. 3. curat. Medic. 51.* quam roborare pòtiùs obſervationes ubivis extantes fidem faciunt, quicquid de caſu ſit, quem in aſſerti ſui fidem advocat *c. 5. obſerv. Med. 59.* Si enim uſſibi fallacia non cauſæ ut cauſæ frequens committitur, certè in Medicinâ fit, effectumque familiariter cauſæ huic, quæ alii debetur, tribuimus. An verò culpâ hâc magis ex cantharidibus compoſita teneantur, quæ ideò *Henricus ab Heer* peſte pejus & angue odit *obſerv. Med. oppidò rar. 90.* eademque *Hier. Fabricius ab Aquap. oper. Chirurg. de ulcer. Petr. Borellus c. 2. hiſt. & obſ. rar. Medico-phys. 58.* ſuſpectiſſima reddunt, experimenta aliorum mox adducenda loquantur. Interim, ut in viam redeamus; *materiam* horum, *operationis & adminiſtrationis modum, locum, tempus*, & denique *uſum* ordine evolvemus.

IV. Quà *materiam*, ſimplicia alia, alia compoſita exiſtunt. Inter illa ignis ipſe actualis & hôc imprægnata ſolida & liquida complura occurrunt, rarioris tamen omnia usûs, propter terrorem, quem vel ſolô nomine injiciunt, quodque non tàm veſicent cutem, quàm adurant. Magis frequentantur potentialiter ignea, causticâ gaudentia virtute, è vegetabilium, mineralium & animalium regnis orjunda. Singulorum nomina & numerum qui deſiderant, petant à *Iohann. Coſtæo de ign. præſid. l. 1. c. 24.* & promtuatuariis Medicinarum hinc inde obviis. In ſpecie de moxa Japponenſium, inter cauteria hodie decantatiſſima *Hermannus Buſchovius tract. pecul. de hac* conſulatur. Inter compoſita ceratum veſicatorium *Prævotii*, *Laz. Riverii*, *Gregor. Horſtii*, *Cnöffelianum in faſc. Med. Cnöff. t. 24. ephem. nat. cur. ad. ann. 6. & 7.* paſta veſicatoria *L. Blaſii* ad *Morellum*, nec non plura alia apud *Thomam Williſium rat. pharm. p. 2. ſ. 3. c. 3.* notata excellunt. Famigeratiſſimæ tamen omnium hactenus cantharides fuêre, ſive ſolitariè adhibitæ ſive compoſitorum utplurimum baſin conſtituentes, tanquam inter ſui ſimilia inſecta & vegetabilia veſicatoria reverà præſentiora ſecundùm *Daniel. Ludovici de pharmac. modern. ſec. applic. diſſert 1. de diuret. anim.* præſertim extremis ab Indis & ultimâ Iberiâ ad officinas noſtras advolantes, quas tamen nec Germania noſtra ignorat, magnâque ex ſalicibus copiâ collectas Hildesheimii anno hujus ſeculi ſexageſimo ſeptimo & felici cum ſucceſſu in uſum vocatas *Ephemerides nat. Curios. ad ann. 4. obſ. 186.* referunt. Malè tamen apud plures audiunt non intrinſecè modò ſumptæ, quod legere paſſim eſt, ſed & extrinſecus appoſitæ multorum criminum reæ & quaſi venenatæ traducuntur, quòd veſicæ præprimis urinariæ inſidientur, hanc inflamment, exulcerent, ſanguinis hinc mictum provocent apud *Borellum c. 2. obſ. Medico-Phys. rar. obſerv. 58.* urinæ

ardo-

ardorem, ſtranguriam cieant apud *apud Ioh. Nicolaum Binningerum c. 3. obſ. 53.* etiam ſub leviori doſi vix rubificante *c. 1. obſ. 90.* catarrhos graviores moveant, apud *Conradum Victorem Schneiderum l. 4. catarrh. ſ. 2. c. 11.* gangrænam inducant apud *L. Riverium c. 2. obſerv. 86.* non modò locis veſicæ proximis, coxendici, renibus, pubi, teſtibus admotæ, ſed & remotioribus, ut *I. Rhodius* vidit ſub applicatione in cruribus *c. 3. obſerv. med. 88.* notavit *Balthaſar Timæus* capiti his inſtar cucuphæ impoſitis *l. 7. cas. med. 21. l. 2. epiſt. med. 5.* imò, quod admirationem meretur, eadem ſecuta ſymptomata, cantharidibus vel in burſa ſolùm geſtatis, ex *Paſchalio l. c. c. 44.* detentis in manu chirothecâ munitâ, ex *H. ab Heer obſ. 9.* videri poſſunt. Nunquam v. *Sennertus* ab externâ hæc applicatione, quam tamen centies *in inſtit. l. 5. p. 3. ſ. 3. c. 38.* imò ſexcenties *l. 6. prax. c. de cantharid.* tentâſſe teſtatur, expertus fuit; idemque *Guil. Rondeletius* confitetur *de dignoſc. morb. c. 11.* quamvis ventri appoſuerit. *Gu. Rolfinccius* inter rariora etiam ſymptomata hæc numerat, *meth. ſpec. comm. l. 4. ſ. 7. c. ult. l. 6. ſ. 2. c. 3.* pluresque, ipsâ omnium rerum arbitrâ experientiâ conſentiente, adſtipulantur.

V. Interim corrigendi Authores modos varios excogitarunt, dum hi in his, alii in aliis partibus latitare virus ſuſpicati ſunt; unde jam, capite, alis & pedibus avulſis ex *Hipp. comm. 4. de victus rat. in acut. t. 123.* ſolô corpore; jam hôc abjectô, illis ſolis, ex *Dioſcoride 2. de re med. 53.* utebantur; jam integras pharmacis miſcebant ex *Galeno 2. de antidot. l. 7. 11. de ſimpl. med facult.* Sed cùm internam hæc exhibitionem præcipuè ſpectent, ſilentiô transimus: ſique ſimile quid in externâ etiam applicatione notatu factuque opus videbitur, *Th. Bartholinus*, ubi cutis exulceranda venit, ut acuatur virtus, extrema, quæ malefici virûs alexipharmacum creduntur, contrà tamen *H. ab Heer*

Heer obſ. ſpadan. 9. abjicienda cenſet *c. 4. epiſt. med. 54.* Verùm ſit modus in rebus, ita ſuo cantharides officio rectè fungentur, nec auctâ nimis doſi, nec ex conſilio *Galeni*, niſi corrigentibus, ſtimulantibus nuptæ *3. ſimpl. med. 23.* adplicentur, nec diu nimis, ne cutem ipſam adoriantur cum variorum ſatellitio ſymptomatum, parti relinquantur, ita vel nunquam vel rarò noxam dabunt *ex Autor. cit.* & facilè, ſi accidit, corrigibilem ex *Capivaccio l. 3 prax. c. 19.* Formularum paradigmata præter cit. Autores *Hildanus*, *Prævotius*, *Mynſichtus*, *Claudinus*, *Williſius* ſuppeditant uberrima; Hæc tamen cum *Williſio* quò ſimpliciora eò meliora credimus: unde nudas nonnulli cantharides contuſas ſolùm, & aceto aſperſas, ſacculôque ſericeô rariſſimô incluſas apponunt; alii flammulam Jovis contundunt & apponunt, alii batrachium ſive ranunculum; quibus poſterioribus tamen temerè utendum non eſſe ob metum graviſſimorum ſymptomatum aliquando ſecutorum *Williſius* monet: nos allii ita bulbum contuſum & digito annulari impoſitum feliciter novimus.

VI. Vim, quâ operantur, *cauſticam* diximus. *Rolfinccius l. c. l. 2 ſ. 3. c. 11.* occultum ignem vocat, quem nemo videt nec ſentit eſſentialiter, operatione ſolâ in exterioribus perceptibilem. *Galenici* vim acrem, mordacem, calidam, tantùm non igneam appellant. *Chimici* 🜔 acre, quod hîc operatur, volatile accuſant, hocque in cantharidibus præcipuè acerrimum *Wedelius* ſtatuit *c. 3. de ſale volat. in animal.* *Carteſius* diverſis atomis inæqualiter figuratis, triangularibus, quadrangularibus, & id genus aliis tribuit. Ut ut ſit de nominibus, in re conveniunt omnes, aluntque dubio procul Veſicantia acres, calidas & tantùm non igneas penetrantes particulas, haſque calore partis actuata à ſe diffundunt, quæ cuticulam inter & cutem, ſine continui ſolutione, receptæ, non modò, quod ſubeſt, lo-

cô movent, ſed & naturali, quô ferruminantur quaſi, glutine abſumtô, harum à ſe invicem ſeceſſionem parant; unde vaſa ad cutem euntia, operculô extremitatum detractô, humiditates varias magnâ ſæpè copiâ ſudant expuuntque, quæ ſub cuticulâ penetratu difficili reſtagnantes, hanc à cute jamdum ſequeſtratam de facili attollunt, & in veſiculas manifeſtas extendunt, ruptisque his rivulum, quamdiu vaſa hæc cutanea denudata eſcharâ aut cuticulâ deſtituuntur, continuum ſuppeditant. Porrò particulas has acriores ſalino-volatiles in maſſam etiam ſanguineam ſuſcipi, hujusq; compage ſolutâ, laticem omnis generis vitioſum ut magnâ ad veſicatum locum copiâ confluat, irritare, nonnunquam ad virium usque exolutionem, non rarò etiam cum ſanguine circulari, & hinc inde, quas lambunt, partes aculeis ſuis mordacibus diverſimodè offendere, experientia non una teſtatur; potiſſimùm verò in renes & veſicam ſui jam juris factæ & à ſanguine ſequeſtratæ, quod dum ſanguini adhuc commiſtæ erant, non audebant, debacchantur, & ſymptomata ſuprà recenſita inferunt, quæ ſine neceſſitate à peculiari in has partes ἀντιπαθείᾳ fieri finguntur: adde *Williſium p. 2. pharm. rat. c. 3. Fr. Osvvaldus Grembſius* Archæum hæc ſegnem nimis ad virus ſuperandum & non inſurgentem ad pugnandum excitare & ad reſiſtendum impellere autumat *arbor. integr. & ruinos. hom. l. 2. de febr. nat. c. 2. §. 86. Wedelius* eundem irritare acutis particulis cuti infixis dicit, ut humores advocet, qui hinc funduntur, poris dilatatis magis illabuntur & colliguntur. *l. 1. de facult. medic. ſ. 2. c. 6.* qui verbis quidem & ore à prioribus diſſentiunt, re tamen, ùt nobis videtur, & mente, ſi ſanè explicentur, conſentiunt.

VII. Calore autem partis naturali actuari Veſicatoria, notanter diximus; unde hoc extincto in cadavere, vel ſub langueſcentibus valdè viribus plus juſto debilitato, mirum

rum non eſt & horum vires & virtutem omnem ſimul exſpirare, nihilque hîc poteſtatis aut juris exercere poſſe. vide *Helmontium de lithias. cap. 9. n. 103. Ignotus hoſp. morb. §. 76. Chriſt. Fridericum Garmannum de mirac. mort. l. 1. t. 7. c. 38.*

VIII. Sequitur *adplicandi modus.* Ignis actualis, & hôc imbuta alia applicatu facilia ſunt; Aduſtionem moxâ Chinenſi peragendam *Hermannus Buſschovius tr. cit. part. poſt. c. 5. 6.* & ex hoc *Ephemerides nat. cur. ad annum 6. & 7. obſerv. 218. & 224.* monſtrant. Urendi ratio hæc haud aliena ab antiqua illa *Hippocratis* & communiſſimâ per fungos uſtione videtur, cujus *de intern. affect.* mentio fit, eandemq; in Ægypto adhuc celebrari cum goſſypio & petia linea ignita *P. Alpinus l. 3. de medic. Ægypt. c. 12.* teſtis eſt. Novum, quod ſuum jactat, veſicandi inventum *Heinr. ab Heer obſerv. 21.* habet: lati orificii vitrum humilius, quô vinum bibimus, (vices hujus tueri cucurbitula poteſt) ſtuppâ ardente repletum extremæ cuti applicatur; horæ quadrante elapsô detrahitur, iterumque multâ cum flammâ apponitur: paulò pòſt veſicæ parvæ ſurgunt, quibus ſenſim in unam coëuntibus intrà horæ ſpatium maxima oritur ori vitri æqualis. Verùm, ut jam monuimus, ob terrorem, quem ignis actualis incutit, ob pericula, ne ultrà cuticulam ſæviat, præſertim cùm eodem temporis intervallo cantharides fermento liberaliter miſtæ & adſperſæ ſuam operationem, ſponſore *Rolfinccio l. c.* abſolvant, modus hic non adeò celebratus eſt.

IX. Quà verò potentialium applicationem, veteres noſtratibus longè cautiores videas, qui defenſivis partes vicinas priùs muniebant, quàm veſicatoriũ admovebant, cantharidum præſertim ubi metuenda venenoſitas erat. Utut autem hæc nos ſollicitudo non adeò tangat aut angat ex *ſu-*

per. cautioni tamen huic locum non ubique denegamus: præcipuè verò locus fricetur antè pannis ſiccis & aſperis, ut incaleſcat paulò porisque reſeratis feliciùs medicamenti virtus tranſeat, lavetur, ne unctuoſi quid habeat, quod medicamenti vim obtundat, pòſt maſſa ſuper linteum aut corium ad formam rotundam thaleri aut coronati argentei ſecundùm *Claudinum*, vel ovalem ſecundùm *Mercurialem* ducta parti imponitur, quæ pro cutis mollitie aut duritie, medicamenti ſegnitie aut bonitate jam paucarum jam plurium ſpaciô horarum, & ferè 4. 6. aut 8. operationem abſolvit. Ultra verò hoc temporis ſpacium vix ſine metu ſanguinis infectionis & præcitatorum ſymptomatum, præſertim ex cantharidibus confecta, *Th. Minadoô* monente, relinquenda. *Williſius* tamen ad 12. imò 20. horas applicationem extendit; *Mercurialis* 24. horas indulget. Quà formam primas ceratis & emplaſtris concedimus, ob faciliorem applicationem & hinc fluentem operationem feliciorem. Sunt tamen qui cataplaſmata, linimenta, unguenta, &c. commendant. Excitata ita veſica perforanda venit, quod ſubinde ſpontè fit, nonnunquam manu, filo acu trajectâ rumpenda, forfice incidenda, proque indicantis urgentiâ aperta aliquamdiu tenenda, quod à pharmacis ſiccationem & cuticulæ generationem prohibentibus, ora vaſorum reſerantibus, & materiæ fluxum promoventibus, facilè impetramus: folia braſſicæ ſ. caulium recenti illita butyro nitroſâ vi ſuâ hactenus tantùm non omnibus ſe commendarunt; *Capivaccius* folia hederæ arboreæ, vitis, cum butyro ſubſtituit, *l.3.pr.c. 19. Heinr. ab Heer* crudam macri bovis carnem adponit, usque dum fœteat, *obſerv. 21.* Alii ficus admovent. Ita purgatio ad triduum aut quadriduum utplurimum perennat. Ex uſu tamen non raro eſt, diutiùs fontem hunc ſollicitare, quod *Capivaccius* in hydropi-

cis

cis ad decendium fieri jubet. *Williſius* in motibus convulſivis ſtupendis faſcinum ferè perſuadentibus ultrà menſem, *Wedelius* ad unam vel alteram ſeptimanam continuarunt. In continuationis hujus ſpem ceratum diadictamnum ſ. ſacrum Gal. à nonnullis applicatur; *Wedelius* miſcet empl. veſicatorium cum empl. alb. cocti, ſ. ſperm. ranar. anat. portione, quô defenſorium ſimul parti parat, & fluxum ad unam vel alteram ſeptimanam conſervat. Eidem emplaſtro veſicatorio alii pulverem cantharidum de novo ſuper inſpergunt, & loco priori reapponunr. Sed ne quid nimis. Rectiùs in alia, quàm veſicata parte, ob doloris exquiſitiſſimi ſenſum, repetere veſicatoria jubemus, ut fluxus conſervetur. Pro exiccatione ulcerisque clauſione unguentum camphoratum, diapomph. emplaſtrum diapalmæ, ceratum de ceruſs. &c. inſerviunt, dolorisque acutiem aliquantulum mitigant, divinum tamen *Riverius* anodynum in oleo corticis viridis interioris ſambuci promittit *obſ. communic. à D. Pacheque 12.* Opium hujus gratiâ quidam adjiciunt, quo de *Ieſſenius in chirurg.* nobis tamen ſuperfluum videtur, quòd nec dolorem leniat, nec ad ulcera proficiat, add. *Thes. chiriatr. ſyll. 5. thes. 9. de fontic.*

X. Cæterùm quæſtio incidit, an acetum, oxymel, fermentum & acida alia veſicatoriis ut communiter ita utiliter admiſceantur? Negativam potiſſimi recentiorum tenent, quòd ab his acrimonia & θ volatile, quod tamen unicè in veſicantibus medicamentis operatur, figitur & ita operatio impeditur: vide deciſionem apud *Wedelium l. c.* Nobis magis arrident, quæ his carent, quòd citiùs operentur; indeque hoc præprimis nomine emplaſtra *Gregor. Horſtij l. 4. obſervat. medic. append.* & *Riverij lib. 1. prax. c. 1.* deſcripta & jam ſupra deprædicata, aliis præferimus; ſuumque in hoc conſenſum *Preſp. Martianus in*

 Hipp.

Hipp. largitur. An corrigentibus, ſemine ammeos, aut cardamomi ſemper & neceſſariò opus ſit? nec hoc aſſerere audemus cum *Wedelio l. c.*

XI. Locus pars omnis eſſe poteſt carnoſa, ſuperior, inferior, ab ulcere & tumore immunis, ſecundùm *Claudinum*, ſana & ægra, pro circumſtantiarum tamen ratione, evacuationis ſimplicis, derivationis aut revulſionis, ùt loquuntur, ſcopô, jam hæc jam illa præeminet. In ſpecie *Galenus 5. m. med. 13.* in capitis idiopathicis affectibus, caput ipſum & præcipuè medium hujus verticem eligit, cui ſubſcribunt *Aëtius tetrab. 1. ſ. 3. c. 181. L. Riverius c. 1. obſ. med. 38.* qui contumacem capitis dolorem, totô capite rasô veſicatoriis quaſi cucuphâ tectô, ſublatum vidit; judicium noſtrum videſis *loc. cit. de fonticul. thes. 16.* pòſt aures in oculorum morbis valent, eademque mirum in modum, præcipuè in ſuffuſione & cæcitate ex nervorum opticorum obſtructione *M. Aurelius Severinus* in connexione maxillæ penes infimos auricularum lobos applicita apud *Balthas. Timæum l. 1. epiſt. med. 23.* & ab hoc edoctus *Timæus ipſe l. c. epiſt. 27.* extollunt: rationem apud *Aut. cit.* habes. In epilepſiâ ſympathica, parti, unde infelix aura aſſurgit, admoventur feliciter: pollici ita manûs *Heinr. ab Heer. obſ. med. 23.* pedis *Z. Luſitanus l. c hiſt. princ. med. 20. obſ. 15.* labro *Douynettus l. 3. apol. c. 2.* impoſuêre: in ſoporoſis affectibus *Riverius* ſcapulis admovet *l. 1. prax. c. 2.* ob tamen non ſatis commodam deligationem *Octaviano Roboretto l. c. c. 4.* magis in brachio bicipitis & deltoidis muſculorum confinia, vitatis tendinoſis & nervoſis partibus, (quod tn. in moxæ uſu attendendum non eſt ſecundùm *Autor. ſupr. cit.*) placent, quo etiam in loco in auditûs difficultate proficua ſingulari experimento didicimus. *I. Heurnius* palmæ manuum & carpo in aſthmate appoſuit *c. de aſth.* Pectori *Adrianus à Mynſicht* in angina *arm. chim. ſ. 29. A. Cornelius Celſus* in laterum

terum doloribus commendant *4. de medicin. 6.* Ventri *Al. Trallianus* in dolore colico *l. c.* abdomini in hydrope *Hieron. Capivaccius prax. l. 3. c. 19.* injecerunt: iſchio in dolore iſchiatico *I. Scultetus armam. chir. p. 2. obſerv. 73. Benedictus Sylvaticus c. 3. conſult. med. obſerv. 90.* ex voto alligarunt; in lienis morbis *Riolanus part. m. m. ſ. 3. de morb. lien.* lieni, in paſſione hyſterica internæ femoris parti *Williſius de morb. convuls. c. 10.* deſtinant; ſuræ hæc & malleolis in hydrope, ſed leviter exulcerantia, indulget *Paſchalius l. 1. m. m. c. 44.* à quibus tamen non ſine cauſa potiſſimi abhorrent ob difficilem curationem *6. aph. 8. Rolfinccius* in curabili ſolùm hydrope, & εὐσπλάγχνοις admittit, in aliis gangrænæ periculum minatur *m. m. ſpec. comm. l. 4. ſ. 3. p. 3. c. ult.* Nos ſatiùs ab his abſtinere penitus putamus cum *L. Riverio l. 6. pr. c. 6.* utut enim nonnullis profuerint, ſequior tamen ſucceſſus frequentior eſt, quàm felix. vide *L. Septalium l. 7. animadvers. & caut. 55. Fabr. Hildanum c. 1. obs. chir. 49. Ioh. Heurnium comm. in aph. cit. I. Cæſar. Claudinum conſult med. 31.* In febre tertianâ intermittente ad digitum annularem applicationem felicem experti ſumus. In malignis, petechialibus, peſtilentialibus, imò peſte ipſa, hinc inde variis in partibus corporis locum merentur ſecundùm *Galeni* teſtimonium *5. m. m. 12.* cui cum experientiâ *Riverius meth. cur. febr. ſ. 3. c. 1. Ioh. Petr. Lotichius l. 1. obſerv. med. c. 7. obſ. 15. Ioh. Dan. Horſtius dec. epiſt. med. 10.* ſubſcribunt, &c.

XII. *Tempus* applicationis poſt univerſalia communiter dicta aptiſſimum cenſetur; nec tamen aliud, quodcunque commodum viſum fuerit, præſertim in morbis malignis, ubi in tempore ad hæc venire, rerum omnium primum eſt, excludendum, diurnum, nocturnum, ante & poſt prandium ex *Mercuriali*, quod præſentia materiæ morbificæ indicantis monſtrat, pari-

 terque

terque continuationem jam longiorem jam breviorem determinat, quo de videantur ſuperiora.

XIII. Supereſt *Vſus* veſicatoriorum exponendus, qui ex dictis non poteſt non eſſe eximius. Cùm enim occultus ignis hic non peccaminoſos ſolùm à ſanguine diverſos humores, morborum fomites, ſive manifeſtis modum excedentes qualitatibus, ſive occultis inquinamentis vitæ inſidiantes, quos umbrâ ſuâ cuticula tegit, aut glanduloſa intra ſe cutis fovet, ſive à lymphaticis ſub ſanguinis circulo relictos, ſive extrinſecus aut aliunde communicatos, evacuet, ſed & ſtillantes continuò ſub denudatis vaſorum oſcillis humiditates quaſi emulgeat, imò ipſi ſe ſanguini miſcens vitioſam ſeri colluviem variæ indolis fundat, ſeparet & ad effluxum per aperta oſcula & cutis ulcuſcula invitet, ſanguinique ita moleſtam ſarcinam exuat, inordinatum humorum motum & orgaſmum impediat & corrigat, impactum altiùs & reſtagnantem ſubinde materiam, nec catharticis nec diureticis nec diaphoreticis obedientem, locô moveat, meritô ſuô certa ſalutis anchora audit, ad quam tàm in chronicis inſtantibus & præſentibus, quàm præceps ſæpè periculum minitantibus morbis confugere, tutiùsque non raro auxilium, quàm à cauteriis reliquis omnibus, citius & præſentius, quàm à fonticulis ipſis, petere & auferre poſſumus. Veterum de rei veritate & Recentiorum experimenta ubivis obvia ſunt. Exoptatum in cutaneis affectibus aliisque in exteriori corporis habitu fixis veſicatoria remedium fieri, ſalſos, tartareos, lixivioſos, acidos, vitioſos humores alios hîc ſtagnantes educendo, ratio resque ipſa perſuadent; puſtulasque ita faciei veſicantibus ablatas *Paræus l. 25. de facult. medic.* & *compos. c. 33.* teſtatur, eandemque hæc opem ſcabioſis, arthriticis, podagricis, quorum ſerum & tophos nonnunquam eliciunt, autore *Heinr. Faſchio diſput. inaug.*

de

de podagr. ſpondent; præſtans auxilium iſchiatico dolori antiquo & confirmato conferunt ſecundùm *Benedictum Sylvaticum c. 3. conſult 90. Ioh. Scultetum armament. chir. p. 2. obſerv. 73.* exoſtoſes luis venereæ tollunt apud *Riverium c. 4. obſerv. 22. 29.* in anaſarca proſunt relictam à lymphaticis vaſis in artubus materiam extrahendò, aut impactam in vaſis ipſis & obſtruentem fundendo & evocando. Laudat *Foreſtus l. 30. obſerv. 11. in ſchol.* in venenatorum animalium ictibus & morſibus, *Riverius* apum in ſpecie puncturis ex voto applicuit *c. 4. obſerv. 14.* contrà canis rabidi morſum *Heurnius* commendat *de morb. cap. c. 14.* Paria, ſi non majora, ſanguini ipſi & conſequenter corpori univerſo (tales enim ſumus, qualis ſanguis noſter eſt) beneficia pollicentur, cujus intemperiem & cacochymiam corrigunt, heterogenea varior. morbor. ſemina auferunt, fermenta peregrina & μιάσματα fideliter exugunt, calorem naturalem ſopitum, impedimentis ablatis, reſuſcitant & augent, nihilque ferè intactum intentatumq; relinquunt, quod in valetudinis noſtræ bonum cedere poteſt. Capitis dolori proficua hæc cum aliis *Riverius* vidit *l. 1. prax. c. 16.* phrenitidi *Mercurialis* ſuadet *l. 5. prax. c. 15.* in vertigine laudem maximam mereri *Arnoldus de villa nova* ſingulariter probat *l. 1. breviar. c. 20. addition.* lethargo *Septalius animadv. l. 6. §. 35.* commendat, ſoporoſis affectibus *Riverius l. c. c. 4.* præſcribit, in apoplexia ſecundùm *Heinr. ab Heer obſerv. 21.* proſunt, in epilepſia ſive idiopathica ſive ſympathica, aliis remediis nequicquam proficientibus, ægrum ſæpè ab inſultu liberant, teſte experientiâ; in paralyſi & motibus convulſivis auxilio ſunt ex *Bened. Sylvatico c. 2. obſervat. 69.* fluxus nocivos avertunt ab auribus *Benedict. Sylvat. c. 2. conſult.* oculis *Gregor. Horſt. l. 2. obſervat. medic. 14. 19.* dentibus *Ioh. Steph. Strobelberger. de dent. podagr. ſ. 1. c. 31.* pulmonibus, unde tuſſientibus,

phthiſicis ipſis remedio non rarò eſſe ſolent *Willis l. c. de veſicat.* diarrhæam his curatam *Zacut. Luſitanus* teſtatur; pollutioni nocturnæ *Sylvaticus* ordinavit *c. 4. conſult. 2.* in ſterilitate *Ioh. Arnold. Friderici* auxilium hinc deducit. *diſput. de hac.* his *Sylvaticus c. 4. conſult. 25.* nimio menſium fluxui limites poſuit, fluorem album *Fabr. Hildanus* exiccavit *c. 1. obſerv. chir. 41.* his febribus, præſertim malignis, militaribus, petechialibus laborantibus ad votum occurritur, *Autoribus cit. th. 11.* adſtipulantibus; hinc ultimum, ſecundùm nonnullos, in peſte ipſa remedium petitur, referente nec improbante *Athanaſiô Kircherô de peſte ſ. 3. cap. 4.* eadem *I. Michaël Febrius* in morbillis probavit *de ſcorzoner. pag. 88.* An è nervorum finibus etiam aliquid ſurentur veſicatoria, quæritur? *Williſius* affirmativam tenet & ſpaſmodicis hinc affectibus privatum auxilium deſtinat. Sed cùm, unde humor ille, qui, *Anglorum* præcipuè decretô, per nervos fluit, ſcaturiat, quis, qualis, quantus, ſit, adhuc ſub judice lis ſit, ut pluribus apud *Andr. Deuſingium tr. de hoc pecul. Thom. Bartholinum ſpicil. 1. de vas. lymph. c. 2.* & alios videre eſt, nobisque ille, ſi non planè nullus, ſuſpectiſſimus tamen, usque dum pleniùs probetur, omninò ſit, iisdem in præſenti nihil tribuere audemus, cùm præſertim ſubſidium nervis hinc ex hypotheſi veniens curaque ſpaſmodicorum affectuum æquè facilè, imò faciliùs, ab aliis jam dictis cauſis vaſisque accerſi poſſint.

Tantùm.

DEO ſit Laus & Gloria!